

تدوین مدل نگرش به روابط فرازنشویی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی با تاکید بر نقش واسطه‌ای سبک‌های مقابله‌ای و صمیمیت زناشویی

دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران
دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
دانشیار، گروه روانشناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران

نرگس هندیانی^{ID}
علیرضا آقاییوسفی*^{ID}
جواد خلعتبری^{ID}

aghayousefi@pnu.ac.ir

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۰۸

دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۹

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۷۱۷-۲۴۴۰
<http://Aftj.ir>

دوره ۴ | شماره ۵ پیاپی ۱۹ | ۲۳۵-۲۵۰
زمستان ۱۴۰۲

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(هندیانی و همکاران، ۱۴۰۲)

در فهرست منابع:

هندیانی، نرگس، آقاییوسفی، علیرضا، و خلعتبری، جواد. (۱۴۰۲). تدوین مدل نگرش به روابط فرازنشویی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی با تاکید بر نقش واسطه‌ای سبک‌های مقابله‌ای و صمیمیت زناشویی. *خانواده درمانی کاربردی*. ۴(۵)، ۲۳۵-۲۵۰.

چکیده

هدف: هدف این پژوهش تدوین مدل نگرش به روابط فرازنشویی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی با تاکید بر نقش واسطه‌ای سبک‌های مقابله‌ای و صمیمیت زناشویی بود. **روش پژوهش:** پژوهش حاضر از نوع همبستگی و جامعه‌آماري شامل کلیه افراد دارای روابط فرازنشویی و یا نگرش افراد عادی مراجعه به بهزیستی، کمیته امداد و مراکز مشاوره استان قم در سال ۱۴۰۰ می‌باشد. ۳۲۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. نمونه پژوهش پرسشنامه نگرش به روابط فرازنشویی (واتلی، ۲۰۰۷)، سبک‌های دل‌بستگی بزرگسالان (کولینز و رید، ۱۹۹۰)، سبک‌های مقابله‌ای (لازاروس فولکمن، ۱۹۸۸) و پرسشنامه صمیمیت زناشویی (والکر و تامپسون، ۱۹۸۳) را تکمیل کردند. داده‌ها با آزمون همبستگی پیرسون و مدل پژوهش با تکنیک مدل‌یابی معادلات ساختاری به روش حداقل مجذورات جزئی (PLS) و نرم افزارهای آماری SPSS 27 و Smart PLS 3 انجام شد. **یافته‌ها:** نتایج آزمون تحلیل مسیر نشان داد که مدل پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است. بررسی نتایج میانجی‌گری نشان داد که سبک‌های مقابله‌ای نقش میانجی معنی‌داری در رابطه بین سبک ایمن، سبک اجتنابی و سبک دوسوگرا با نگرش به روابط فرازنشویی دارد ($p < 0/05$). یافته‌ها نشان داد که راهبرد گریز و اجتناب نقش میانجی معنی‌داری در رابطه بین سبک ایمن و سبک اجتنابی با نگرش به روابط فرازنشویی دارد ($p < 0/05$). یافته‌ها نشان داد که راهبرد ارزیابی مجدد مثبت نقش میانجی معنی‌داری در رابطه بین سبک ایمن و سبک دوسوگرا و همچنین دوسوگرا با نگرش به روابط فرازنشویی دارد ($p < 0/05$). همچنین نقش میانجی متغیر صمیمیت زناشویی در رابطه بین سبک ایمن، اجتنابی و دوسوگرا تایید شد ($p < 0/05$). **نتیجه‌گیری:** می‌توان نتیجه گرفت سبک‌های مقابله‌ای و صمیمیت در رابطه با سبک‌های دل‌بستگی و نگرش به روابط فرازنشویی نقش واسطه‌ای دارد.

کلیدواژه‌ها: روابط فرازنشویی، سبک‌های دل‌بستگی، سبک‌های مقابله‌ای، صمیمیت زناشویی.

مقدمه

ازدواج رابطه‌ای پیچیده، ظریف و پویا است. وجود یک خانواده‌مستحکم، گرم، صمیمی و دارای احترام متقابل یکی از پیامدهای ازدواج موفق است که می‌تواند سلامت جسم و روان، راحتی، آرامش و ایمنی همسران و اعضای خانواده را در پی داشته باشد (لوویس و لوویس، ۲۰۲۲) در نیمه پایانی قرن اخیر، ازدواج تحت‌تاثیر عوامل متعددی با توجه به تغییرات فرهنگی ایجاد شده است که این تغییرات روابط متعهدانه افراد را دستخوش تغییر قرار داده است (آیسمان و تیورنپ، ۲۰۱۹) از جمله این عوامل می‌توان به روابط فرازنشویی و یا خیانت اشاره کرد (احمدی اردکانی، زارعی محمودآبادی و کلاته ساداتی، ۱۴۰۱). خیانت زنشویی^۱ به معنای (عمل)، خیانت جنسی (رابطه جنسی بدون درگیری عاشقانه)، خیانت عاشقانه (درگیری عاشقانه بدون هیچگونه رابط جنسی) و درگیری جنسی و عاشقانه (فیلمون، هوزا و تورلیوک، ۲۰۲۱) می‌باشد که در این میان سبک‌های دلبستگی^۲ نقش مهمی در بروز مشکلات زنشویی به ویژه گرایش به روابط فرازنشویی دارد (تاپ‌لیوودیماپرتاس، آکابوزان کیاپابل، آراسی‌آیادین و فینچام، ۲۰۲۲؛ جیرارد، کونر و وولی، ۲۰۲۰؛ شمس، قلیچ‌خان، یوسفی، و علیجانی، ۱۴۰۱).

بر اساس دیدگاه بالبی (۱۹۸۸) دلبستگی از طریق روابط غیرکلامی بین نوزاد و مراقب اولیه آن‌ها شکل می‌گیرد. جان بالبی به سه سبک اشاره دارد: سبک دلبستگی ایمن^۳، اضطرابی^۴ و اجتنابی^۵ (ایکسونگ، ژو، یان، ژاوو، دینگ و همکاران، ۲۰۲۲). افرادی که سبک دلبستگی ایمن دارند، به دلیل در دسترس بودن مراقب اولیه خود در زندگی، اعتماد به نفس بیشتری، مدیریت تنظیم‌هیجانی بالاتر و قدرت سازگاری بیشتری برخوردار هستند و کاهش گرایش زوجین به روابط فرازنشویی (تاپ‌لیوودیماپرتاس و همکاران، ۲۰۲۲؛ کاظمیان‌خامنه و رباط‌میلی، ۱۳۹۹؛ میکولینسر و شاور، ۲۰۱۹). اما افراد نایمن‌اجتنابی و نایمن‌دوسوگرایی اضطرابی عزت‌نفس پایین‌تر و راهبردهای تنظیم هیجان ناکارآمد و بدبینی بیشتری نسبت به دیگران دارند (سلطان‌زاده و محله، ۱۴۰۱) و طبق تحقیقات این افراد گرایش به روابط زنشویی بالاتری دارند (آلتنوک و کیلیک، ۲۰۲۰؛ ایکسونگ و همکاران، ۲۰۲۲). البته باید توجه داشت که رابطه بین سبک‌های دلبستگی با رابطه فرازنشویی یک رابطه ساده نیست. بلکه هر کدام از این متغیرها ممکن است تحت‌تاثیر عوامل مختلفی قرار داشته باشند که بر رابطه بین این متغیرها نیز تاثیر می‌گذارند. به عنوان مثال سبک‌های مقابله‌ای^۶ و صمیمیت^۷ شاید این رابطه را به صورت غیر مستقیم معنی‌دار کنند. سبک‌های مقابله‌ای راهبردهایی هستند که فرد از آن‌ها برای کاهش تنش ناشی از وقایع تنش‌زا در زندگی روزمره استفاده می‌کند. لازاروس و فولکمن (۱۹۸۴)، سبک‌های مقابله‌ای را براساس عملکرد آن‌ها به دو دسته مسئله‌مدار^۸ و

۱. infidelity
2. attachment styles
3. safe
4. anxious
5. avoidable
6. coping styles
7. intimacy
8. circuit problem

هیجان مدار^۱ دستهبندی کرده‌اند. مقابله متمرکز بر مشکل، مهارتی است که بر پرداختن به خود مسئله یا موقعیت تمرکز دارد، در صورتی که مقابله متمرکز بر هیجان معطوف به مهار ناراحتی هیجانی است و (لازاروس و فولکمن، ۱۹۸۴).

یافته‌های پژوهش‌گران درباره ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و سبک‌های مقابله نشان می‌دهد که نظام دلبستگی بزرگسالان تحت شرایط تنیدگی‌زا، فعال‌شده و موجب می‌شود که افراد دارای الگوی ذهنی دلبستگی متفاوت بر اساس شیوه‌هایی که در گذشته آموخته یا تقویت شده‌اند به نظم‌دهی هیجانی و مقابله با عوامل استرس‌زا بپردازند. برای نمونه: در مواجهه با یک حادثه استرس‌زا افراد با سبک دلبستگی ایمن از راهبردهای مقابله‌ای سازش یافته‌تری همچون سبک مقابله مساله‌مدار و افراد با سبک دلبستگی نایمن از راهبردهای مقابله سازش نایافته‌ای همچون سبک مقابله هیجان‌مدار و اجتنابی استفاده می‌کنند (شاکری و فتحی، ۱۳۹۹؛ نعمت‌زاده‌گتایی، وزیری و لطفی‌کاشان، ۱۴۰۱؛ آگریا، ۲۰۲۱؛ توال، بیل و دینگ، ۲۰۲۰) و به دنبال این ارتباط، با توجه به این‌که همسران از سبک‌های مقابله‌ای برای کاهش اضطراب ناشی از رخدادها و تعارضات زناشویی استفاده می‌کنند در صورتی که از سبک‌های مقابله‌ای به صورت مناسب بهره‌گیرند باعث ناتوانی در برقراری ارتباط با دیگران و حل مسئله می‌شود (صدیقی، دوکانه‌ای فرد و رضاخانی، ۱۳۹۹). نتایج پژوهش چی، تانگ، وارتنگتون، چاوون، لام و همکاران (۲۰۱۹) نیز رابطه بین سبک‌های مقابله‌ای نامناسب را با خیانت زناشویی بیان کردند. همچنین کمربیگی و کمربیگی (۱۳۹۹) و ایکسونگ و همکاران (۲۰۲۲) نیز رابطه مستقیم سبک‌های مقابله‌ای کارآمد با رضایت و سازگاری زناشویی را بیان کردند. صمیمیت زناشویی از متغیرهایی است که با سبک‌های دلبستگی ارتباط دارد (دو، کیم و لی، ۲۰۱۹) باگاروزی (۲۰۱۴) صمیمیت را به عنوان یک فرایند مهم در توسعه روابط دوستانه تعریف می‌کند و بیان می‌دارد صمیمیت به عنوان نزدیکی، تشابه و رابطه شخصی دوست‌داشتنی با شخص دیگر است و مستلزم آگاهی، درک عمیق، پذیرش و بیان افکار و احساسات است.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد که بین سبک دلبستگی و الگوی رابطه صمیمی فرد در بزرگسالی، رابطه وجود دارد (اوبید، ساگری، حداد، آکل، فاریس و همکاران، ۲۰۲۰؛ قباپی و لافونتاین، ۲۰۲۰؛ نعمت‌زاده‌گتایی و همکاران، ۱۴۰۱؛ بختیاری، حسینی، عارفی و افشاری‌نیا، ۱۴۰۰). زیرا بر اساس نظریه دلبستگی، اختلال‌های روان‌شناختی محصول مدل درون‌کاری نایمن هستند. در این موارد، مدل‌ها نسبتاً انعطاف‌ناپذیر بوده و روی (دیگری) و (خود) درون‌کاری اطلاعات جدید بسته شده است؛ در نتیجه فرد در کنش‌وری‌های روان‌شناختی و ارتباطی، دچار درماندگی می‌شود. از سویی مشاهده زندگی زناشویی افراد در سطح جامعه و مطالعه پژوهش‌های موجود در این زمینه نشان می‌دهد روابط گرم بین‌فردی، که ناشی از یک دلبستگی عاشقانه، پرشور و عاطفی است، در رابطه زناشویی باثبات اهمیت زیادی دارد. بدیهی است فردی که میزان بالاتری از روابط صمیمی را تجربه می‌کند خود را به شیوه مطلوب‌تری در رابطه نشان می‌دهد و نیازهای خود را به شکل مؤثرتری به همسر خود ابراز می‌کند (نعمت‌زاده‌گتایی و همکاران، ۱۴۰۱) در نتیجه صمیمیت زناشویی ارتباط تنگاتنگی با روابط فرازنشویی خواهد داشت. چرا که ارضاشدن صمیمیت می‌تواند نگرش مثبت به روابط فرازنشویی را به دنبال داشته باشد (جیتاریو و تیورلیوک، ۲۰۲۲؛ پناناخونساف، ۲۰۱۹؛ پادگت،

ماهونی، پارگامنت و دیماریس، ۲۰۱۹؛ اسکندری و پرندین، ۱۴۰۱). با توجه به مطالب گفته شده و با توجه به چهارچوب نظری این پژوهش با ترکیبی از نظریه سبک‌های دلبستگی جان‌البی (۱۹۸۸)، نظریه شناختی هیجان فولکمن و لازاروس (۱۹۸۴) و نظریه صمیمیت زوجین باگروزی (۲۰۱۴) در ارتباط با نگرش به روابط -فرازناشویی می‌توان حدس زد که سبک‌های دلبستگی به واسطه سبک‌های مقابله‌ای و صمیمیت به صورت غیر مستقیم با نگرش به روابط فرازشوایی رابطه داشته باشد. همچنین پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال است که آیا مدل پیش‌بینی نگرش به روابط فرازشوایی براساس سبک‌های دلبستگی با تاکید بر نقش واسطه‌ای سبک‌های مقابله‌ای و صمیمیت، با داده‌های پژوهش برازش دارد؟

روش پژوهش

این پژوهش یک پژوهش نظری است. در این تحقیق چون بررسی روابط بین متغیرها هدف اصلی می‌باشد این پژوهش از نوع مطالعات همبستگی است، و مبتنی بر تحقیقات پیشین است. و در این تحقیق وجود یک متغیر میانجی با سایر متغیرها نیز برآورد می‌شود. جامعه آماری کلیه افراد دارای روابط فرازشوایی و یا نگرش افراد عادی مراجعه به بهزیستی، کمیته امداد و مراکز مشاوره استان قم در سال ۱۴۰۰ می‌باشد. در این پژوهش به روش نمونه‌گیری در دسترس و حجم نمونه با توجه به توصیه کلاین (۲۰۱۱) مبنی بر آن که برای هر ماده ۲/۵ تا ۵ نفر کفایت می‌کند اما حداقل حجم نمونه ۲۰۰ قابل دفاع است (کلاین، ۲۰۱۱). که در این پژوهش با توجه به ماده‌های پرسشنامه‌ها (۱۲ ماده‌ای نگرش به روابط فرازشوایی، ۱۸ ماده‌ای سبک‌های دلبستگی، ۶۶ ماده‌ای سبک‌های مقابله‌ای، ۱۷ ماده‌ای صمیمیت زناشویی) ۲۸۳ نفر باید انتخاب می‌شدند ولی به منظور اطمینان بیشتر حجم نمونه ۳۲۰ نفر در نظر گرفته شد که از کفایت لازم برخوردار باشد. زیرا ممکن بود در حین کار اجرا افرادی به پرسشنامه‌ها به درستی پاسخگو نباشند.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه نگرش به روابط فرازشوایی. پرسشنامه نگرش به روابط فرازشوایی^۱ توسط واتلی (۲۰۰۷) ساخته شده است. این پرسشنامه دارای ۱۲ ماده است. این پرسشنامه بر درجه‌بندی هفتگانه لیکرت صورت-بندی شده است. کاملاً مخالفم: ۱، کاملاً موافقم: ۷. سوالات معکوس این پرسشنامه عبارتند از: ۲ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۱۲. برای محاسبه امتیاز کل پرسشنامه، نمره همه گویه‌های پرسشنامه را با هم جمع کنید. حداقل و حداکثر امتیاز این پرسشنامه ۱۲ و ۸۴ می‌باشد. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان دهنده میزان بیشتر پذیرش خیانت و نگرش مثبت به خیانت خواهد بود و بالعکس. آلفای کرونباخ این پرسشنامه در مطالعه برهانی‌زاده و عبدی (۱۳۹۶) ۰/۸۴ تایید شده است. یافته‌ی پژوهش واتلی (۲۰۰۷) حاکی از اعتبار مطلوب این نگرش‌سنج است، به طوری که آلفای کرونباخ حاصل از ضریب همسانی درونی ۰/۸۰ سنجیده شده است. برای تعیین پایایی این مقیاس از دو روش آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس نگرش به روابط فرازشوایی ۰/۷۱ برآورد شده است. ضریب بازآزمایی حاصل از اجرای این آزمون نیز ۰/۸۷ سنجیده شده است. جهت بررسی روایی این آزمون در ایران، از روایی ملاکی (نوع واگرا) استفاده شده است. به همین منظور، پرسش‌نامه جهت‌گیری مذهبی آلپورت به کار گرفته شد.

1. Attitudes toward Infidelity Questionnaire (ATIS)

روایی واگرا با جهت‌گیری مذهبی درونی، ۰/۲۹ و با جهت‌گیری مذهبی بیرونی ۰/۱۶ به دست آمد (سیدعلی تبار، حبیبی و پورآوری، ۱۳۹۱).

۲. پرسشنامه سبک‌های دلبستگی بزرگسالان. پرسشنامه سبک‌های دلبستگی بزرگسالان^۱ توسط کولینز و رید (۱۹۹۰) تدوین شده است. این پرسشنامه ۱۸ ماده و سه زیر خرده‌مقیاس ایمن، نایمن دوسوگرایی اضطرابی و نایمن‌اجتنابی را اندازه‌گیری می‌کند. سوالات پرسشنامه توسط علامت‌گذاری روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای از نوع لیکرت شامل کاملاً مخالفم نمره صفر و کاملاً موافق نمره ۴ نمره‌گذاری می‌شود. هر مقیاس شامل ۶ ماده است. برای گزینه‌های ۱ تا ۵ به ترتیب نمرات ۰ تا ۴ در نظر گرفته می‌شود. سوالات ۱، ۶، ۸، ۱۳، ۱۲، ۱۷ دلبستگی ایمن را می‌سنجند. سوالات ۵، ۲، ۱۶، ۱۴، ۷، ۱۸ دلبستگی اجتنابی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و سرانجام سوالات ۴، ۳، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۵ دلبستگی دو سوگرا / اضطرابی را می‌سنجد (کولینز و رید، ۱۹۹۰). در داخل ایران برای بررسی قابلیت اعتماد پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شده است که با ضریب آلفای کرونباخ برای ایمن ۰/۸۹، نایمن دوسوگرایی اضطرابی ۰/۷۷ و نایمن اجتنابی ۰/۸۱ گزارش شده است (رضایی‌جمالویی، حسنی و نورمحمدی نجف‌آبادی، ۱۳۹۸). در خارج از کشور نیز آلفای کرونباخ برای ایمن ۰/۷۲، نایمن دوسوگرایی اضطرابی ۰/۶۷ و نایمن اجتنابی ۰/۷۵ گزارش شده است (گوین و مکنیل، ۲۰۱۹).

۳. پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای. پرسشنامه سبک‌های مقابله‌ای^۲ لازاروس بر مبنای نظریه لازاروس-فولکمن (۱۹۸۸) در مورد تنیدگی بنا شده است. به نظر آن‌ها تفسیر و برآورد ما از رویدادها اهمیت بیشتری از خود رویدادها دارد. آن‌ها معتقدند که ادراک فرد از موقعیت‌هاست که تنیدگی و شدت آن را تعیین می‌کند بر این اساس پرسشنامه‌ای مشتمل بر ۶۶ ماده طراحی شد. نمونه‌ای که مقیاس‌های مقابله‌ای از آن استخراج شد. متشکل از ۷۵ زوج سفید پوست از طبقه متوسط و متوسط بالا بودند که حداقل با یک کودک در هر خانه زندگی می‌کردند. تحلیل عاملی نهایتاً بروی ۷۵۰ مشاهده صورت گرفت و منجر به استخراج ۸ مقیاس ذیل شد (لازاروس و فولکمن ۱۹۸۸ به نقل از آقاییوسفی، ۱۳۸۰). ضریب آلفای کرونباخ مقابله رویاروگر ۰/۷۰، دوری‌جویی ۰/۶۱، خویش‌داری ۰/۷۱، جستجوی حمایت اجتماعی، ۰/۷۶، مسئولیت‌پذیری ۰/۶۶، گریز اجتناب ۰/۷۲، حل‌مدبرانه مساله ۰/۶۷ و باز برآورد مثبت ۰/۷۹ گزارش شد (بروکی‌میلان، ۱۳۹۳). پایایی آن توسط فولکمن، لازاروس، گرون و دلونگیس (۱۹۸۶)، ۰/۶۶ تا ۰/۷۹ برآورد شده است. در پژوهش بهنام‌مقدم، هاشمی، بیرامی، یاریان (۱۳۹۳) نیز، پایایی این آزمون با استفاده از آلفای کرونباخ در نمونه ۶۰ نفری ۰/۹۲ به دست آمد.

۴. پرسشنامه صمیمیت. پرسشنامه صمیمیت زناشوویی^۳ والکر و تامپسون برای اندازه‌گیری صمیمیت در روابط زناشوویی در سال ۱۹۸۳ ساخته شد (والکر و تامپسون، ۱۹۸۳). این مقیاس دارای ۱۷ ماده است و هر ماده در یک طیف ۷ درجه‌ای از هرگز: نمره ۱، بندرت: نمره ۲، گاهی: نمره ۳، اغلب: نمره ۴، اکثراً: نمره ۵، تقریباً همیشه: نمره ۶ و همیشه: نمره ۷. نمره‌گذاری می‌شود. کسب نمره بالا در این مقیاس نشان‌دهنده داشتن صمیمیت زناشوویی بیشتر است (رجبی و همکاران، ۱۳۹۴). در زمینه روایی و پایایی این مقیاس

1. Adult attachment Questionnaire (AAS)

2. Coping styles Questionnaire (CSQ)

3. Marital Intimacy Scale (MIS)

پژوهش‌هایی انجام شده است. والکر و تامپسون (۱۹۸۳) پایایی این ابزار به روش آلفای کرونباخ را ۰/۹۷ محاسبه نمودند. در پژوهش‌های داخلی نیز روایی و پایایی این مقیاس مورد بررسی قرار گرفته است. نادری و آزادمنش (۱۳۹۱) در مطالعه خود پایایی این مقیاس را به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ و به روش تنصیف ۰/۸۳ گزارش نمودند. همچنین آن‌ها روایی پرسشنامه را نیز به روش صوری بررسی کردند و اساتید روان‌شناسی و مشاوره آن را دارای روایی مناسبی دانستند.

روش اجرا. تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش در دو سطح یافته‌های توصیفی و یافته‌های استنباطی انجام شد. در سطح یافته‌های استنباطی رابطه بین متغیرها با آزمون همبستگی پیرسون و مدل پژوهش با تکنیک مدلسازی معادلات ساختاری به روش حداقل مجذورات جزئی (PLS) آزمون شد. حداکثر سطح خطای آلفا جهت آزمون فرضیه‌ها، مقدار ۰/۰۵ تعیین شد ($p < ۰/۰۵$). تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای آماری SPSS 27 و Smart PLS 3 انجام شد.

یافته‌ها

از نظر جنسیت ۲۵۵ نفر (۷۹/۷ درصد) از پاسخگویان زن و ۶۵ نفر (۲۰/۳ درصد) مرد بودند. تحصیلات ۸۳ نفر (۲۵/۹ درصد) دیپلم و پایین تر، ۱۳۰ نفر (۴۰/۷ درصد) فوق دیپلم و لیسانس و ۱۰۷ نفر (۳۳/۴ درصد) فوق لیسانس و دکترا بود. از نظر سنی ۱۶۵ نفر (۵۱/۹ درصد) بین ۲۵ تا ۳۵ سال، ۱۱۵ نفر (۳۵/۹ درصد) بین ۳۶ تا ۴۵ سال و ۴۰ نفر (۱۲/۲ درصد) بین ۴۶ تا ۵۵ سال سن داشتند. در جدول ۱ آماره‌های توصیفی، شاخص‌های کجی و کشیدگی برای بررسی نرمال بودن و آزمون‌های مربوط به روایی و پایایی آمده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و ارزیابی روایی همگرا و پایایی

متغیر	مولفه	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی	AVE	پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ
سبک‌های سبک‌دلبستگی	سبک دلبستگی ایمن	۷/۸۰	۲/۴۰	-۰/۵۸۹	-۰/۱۲۴	۰/۵۱	۰/۷۶	۰/۷۰
دلبستگی	سبک دلبستگی اجتنابی	۵/۸۶	۲/۷۳	۰/۰۷۴	-۰/۷۸۴	۰/۵۳	۰/۷۶	۰/۷۲
	سبک دلبستگی دوسوگرا	۱۳/۷۸	۵/۴۲	-۰/۱۷۶	-۰/۵۷۱	۰/۴۸	۰/۸۴	۰/۷۷
راهبردهای	راهبرد مقابله مستقیم	۷/۷۴	۲/۵۶	۰/۳۷۵	۰/۳۰۹	۰/۲۶	۰/۷۲	۰/۷۱
مقابله ای	راهبرد فاصله گرفتن	۷/۵۲	۲/۹۷	۰/۳۲۱	۰/۰۴۱	۰/۳۳	۰/۷۵	۰/۷۱
	راهبرد خودکنترلی	۸/۹۲	۲/۵۵	۰/۰۵۵	۱/۰۷	۰/۲۷	۰/۷۴	۰/۷۳
	راهبرد طلب حمایت اجتماعی	۹/۵۷	۲/۸۲	۰/۰۸۳	۰/۱۶۰	۰/۳۵	۰/۷۶	۰/۷۵
	راهبرد پذیرش مسئولیت	۴/۹۱	۱/۵۶	-۰/۰۰۸	۰/۳۳۷	۰/۴۷	۰/۷۳	۰/۷۲
	راهبرد گریز-اجتناب	۶/۸۱	۲/۹۱	۰/۰۷۴	-۰/۱۶۶۵	۰/۴۳	۰/۷۸	۰/۷۵
	راهبرد حل مسئله	۷/۸۷	۲/۱۹	-۰/۴۲۰	۰/۷۷۷	۰/۳۶	۰/۷۳	۰/۷۳
	راهبرد ارزیابی مجدد مثبت	۹/۷۳	۲/۸۳	-۰/۳۲۸	۱/۲۶	۰/۳۷	۰/۷۸	۰/۷۷
	صمیمیت زناشویی	۸۴/۵۰	۲۵/۴۳	-۰/۸۳۳	۰/۱۲۶	۰/۶۸	۰/۹۷	۰/۹۷
	نگرش به روابط فرازناشویی	۵۵/۸۱	۷/۲۷	-۱/۸۶	۱/۷۳	۰/۳۷	۰/۸۴	۰/۷۸

نرمال بودن تک متغیره با شاخص‌های کجی و کشیدگی بررسی شد و چون مقادیر کجی و کشیدگی تمامی متغیرها در دامنه +۲ تا -۲ بدست آمد، نرمال بودن شکل توزیع متغیرها تایید شد. نرمال بودن چندمتغیره

که پیش فرض آزمون معادلات ساختاری بود با ضریب مردیا بررسی شد که ضریب بدست آمده برابر با ۷/۳۶ بدست آمد که بر اساس معیار ۵ برای ضریب مردیا می توان نتیجه گرفت میزانی انحراف از توزیع نرمال چندمتغیره وجود داشت و بر این اساس و همچنین با توجه به اکتشافی بودن مدل، از روش ناپارامتریک حداقل مجذورات جزئی (PLS) برای آزمون مدل استفاده شد. روایی و پایایی پرسشنامه با تکنیک تحلیل عاملی تاییدی ارزیابی شد و معیار بار عاملی ۰/۴۰ برای متغیرهای آشکار مدل و فقط سوالاتی که بارعاملی بیشتر از ۰/۴۰ داشتند در مدل باقی ماندند. روایی همگرا با شاخص میانگین واریانس استخراج شده (AVE) ارزیابی شد که از حداقل ۰/۲۶ برای راهبرد مقابله مستقیم تا حداکثر ۰/۶۸ برای صمیمیت زناشویی بدست آمد که مقادیر متوسط تا مناسبی بود. پایایی ابزارهای اندازه گیری با آزمون های پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ بررسی شد و چون تمامی مقادیر بدست آمده بیشتر از ۰/۷۰ بود، پایایی ابزارهای اندازه گیری تایید شد. در جدول ۲ نتیجه آزمون همبستگی پیرسون آمده است.

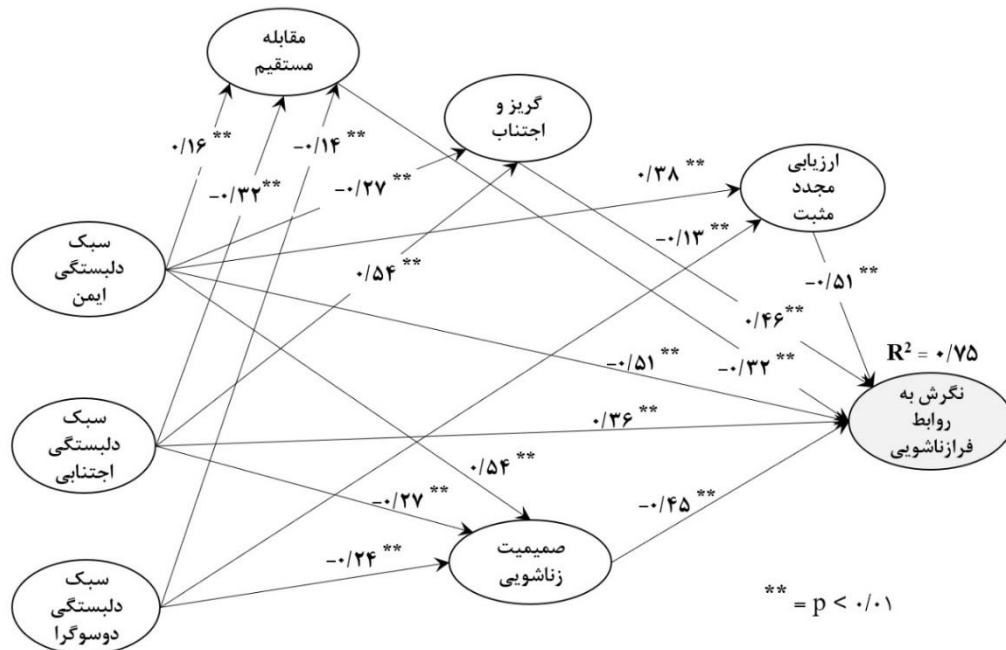
جدول ۲. آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱. سبک ایمن	۱												
۲. سبک اجتنابی	۰/۳۸**	۱											
۳. سبک دوسوگرا	-۰/۲۱**	۰/۰۴	۱										
۴. مقابله مستقیم	۰/۳۶**	-۰/۲۸**	-۰/۲۳**	۱									
۵. فاصله گرفتن	۰/۰۷	۰/۱۴**	-۰/۰۴	-۰/۱۵**	۱								
۶. خودکنترلی	۰/۱۶**	-۰/۰۴	۰/۰۵	۰/۱۴*	-۰/۱۷**	۱							
۷. حمایت اجتماعی	۰/۱۴**	-۰/۱۵**	۰/۰۳	۰/۰۴	۰/۰۶	۰/۰۴	۱						
۸. پذیرش مسئولیت	۰/۱۵**	۰/۰۷	۰/۰۰۲	۰/۱۶**	۰/۱۱*	۰/۱۹**	۰/۱۲*	۱					
۹. گریز-اجتناب	-۰/۳۵**	۰/۴۶**	۰/۱۴**	-۰/۲۶**	۰/۵۱**	-۰/۱۸**	۰/۰۲	-۰/۱۹**	۱				
۱۰. حل مسئله	۰/۱۱	-۰/۱۱*	-۰/۰۴	۰/۲۴**	۰/۴۵**	۰/۰۴	۰/۰۹	۰/۲۱**	-۰/۲۳**	۱			
۱۱. ارزیابی مثبت	۰/۳۳**	-۰/۰۴	-۰/۲۲**	۰/۳۳**	-۰/۰۸	۰/۰۸	۰/۰۶	۰/۲۲**	-۰/۲۷**	۰/۲۹**	۱		
۱۲. صمیمیت زناشویی	۰/۴۷**	-۰/۲۵**	-۰/۳۱**	۰/۱۹**	-۰/۱۷**	۰/۰۷	۰/۰۵	۰/۱۶**	-۰/۱۵**	۰/۲۳**	۰/۲۷**	۱	
۱۳. روابط فرازناشویی	-۰/۴۸**	۰/۳۶**	۰/۱۶**	-۰/۳۴**	۰/۰۵	۰/۰۲	۰/۱۰	-۰/۰۴	۰/۴۲**	۰/۰۳	-۰/۴۵**	-۰/۵۲**	۱

** $p \leq 0.01$, * $p \leq 0.05$

نتایج آزمون همبستگی پیرسون (جدول ۲) نشان داد هر سه سبک دلبستگی، سه راهبرد مقابله مستقیم، گریز و اجتناب و ارزیابی مثبت با روابط فرازناشویی رابطه داشتند ($p < 0.05$). مطابق نتایج همبستگی بین متغیرهای مستقل سبک های دلبستگی با متغیرهای میانجی راهبرد مقابله مستقیم، راهبرد گریز و اجتناب، راهبرد ارزیابی مثبت و صمیمیت زناشویی تایید شد ($p < 0.05$). با توجه به این که فقط سه راهبرد مقابله مستقیم، گریز و اجتناب و ارزیابی مثبت با متغیر وابسته روابط فرازناشویی رابطه داشتند و به منظور ارائه مدل ساده تر و پرهیز از پیچیدگی در تدوین مدل، از بین ۸ راهبرد مقابله ای، فقط سه راهبرد ذکر شده در مدل باقی ماندند. بررسی شدت همبستگی بین متغیرهای مستقل و میانجی نشان داد که شدت همبستگی ها در حد متوسط و کمتر از ۰/۷۰ بود که نشان داد همبستگی شدید و مشکل سازی بین متغیرهای موثر بر روابط فرازناشویی وجود نداشت و مفروضه عدم همخطی چندگانه برقرار بود. مدل مفهومی پژوهش با استفاده از تکنیک مدل سازی معادلات ساختاری و در نرم افزار Smart PLS آزمون شد. شکل ۱ مدل تجربی در

حالت ضرایب استاندارد است و معنی‌داری روابط اصلی با علامت ستاره مشخص شده است. یک ستاره یعنی رابطه در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار است ($p < 0/05$) و دو ستاره یعنی رابطه در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنی‌دار است ($p < 0/01$). همچنین مدل ارائه شده مدل نهایی و اصلاح شده است که در آن روابط غیرمعنی‌دار حذف شده‌اند و تمامی روابط در شکل ۱ معنی‌دار هستند.

شکل ۱. مدل تجربی در حالت ضرایب مسیر استاندارد (معنی‌داری با علامت ستاره مشخص شده است)

شکل ۱ مدل در حالت استاندارد است که معنی‌داری روابط با علامت ستاره مشخص شده است که مطابق نتایج تمامی روابط مدل تجربی در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنی‌دار است ($p < 0/05$). مقایسه ضرایب همبستگی نشان داد که قوی‌ترین رابطه در مدل مربوط به تاثیر سبک دلبستگی ایمن بر صمیمیت زناشویی با ضریب $0/542$ ، تاثیر سبک دلبستگی اجتنابی بر راهبرد گریز-اجتناب با ضریب $0/540$ و تاثیر راهبرد ارزیابی مجدد مثبت بر نگرش به روابط فرازناشویی با ضریب $0/507$ است. برازش مدل با شاخص ضریب تعیین (R^2)، شاخص افزونگی (Q^2) و شاخص کلی برازش (GOF) انجام شد. ضریب تعیین برای متغیر وابسته نگرش به روابط فرازناشویی برابر با $0/747$ بود که مقدار مناسبی بود و بر این اساس متغیرهای مستقل و میانجی توانستند $74/7$ درصد از واریانس متغیر نگرش به روابط فرازناشویی را تبیین کنند که نشان دهنده قدرت تبیین مناسب و بالای مدل است. مقدار شاخص Q^2 برای نگرش به روابط فرازناشویی مقدار $0/349$ است که چون این مقدار مثبت و بالای $0/15$ شده است در نتیجه می‌توان استنباط کرد که این شاخص برازش مدل را تایید می‌کند. مقدار شاخص GOF که برازش کلی مدل را می‌سنجد برای مدل پژوهش مقدار $0/41$ است که مقدار مناسبی است و می‌توانیم بگوییم که شاخص GOF برازش مدل را تایید می‌کند چون بیشتر از معیار $0/36$ است. در مجموع بررسی شاخص‌های برازش نشان از این داد که برازش

مدل قابل قبول و مورد تایید است و می توان برآزش مدل را به طور کلی تایید کرد. در جدول ۳ نتایج آزمون اثرات مستقیم مدل تجربی آمده است.

جدول ۳. آزمون روابط مستقیم مدل تجربی پژوهش

تأثیرها	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	مقدار t	مقدار p
سبک دل بستگی ایمن --> راهبرد مقابله مستقیم	۰/۱۶۵	۰/۰۵۴	۳/۰۵	۰/۰۰۳
سبک دل بستگی ایمن --> راهبرد گریز و اجتناب	-۰/۲۷۲	۰/۰۴۸	۵/۶۴	<۰/۰۰۱
سبک دل بستگی ایمن --> راهبرد ارزیابی مجدد مثبت	۰/۳۸۲	۰/۰۵۲	۷/۴۰	<۰/۰۰۱
سبک دل بستگی ایمن --> صمیمیت زناشویی	۰/۵۰۶	۰/۰۴۱	۱۲/۳۹	<۰/۰۰۱
سبک دل بستگی ایمن --> نگرش به روابط فرازناشویی	-۰/۵۴۲	۰/۰۳۹	۱۳/۹۳	<۰/۰۰۱
سبک دل بستگی اجتنابی --> راهبرد مقابله مستقیم	-۰/۳۲۳	۰/۰۴۷	۶/۸۶	<۰/۰۰۱
سبک دل بستگی اجتنابی --> راهبرد گریز و اجتناب	۰/۵۴۰	۰/۰۳۸	۱۴/۱۲	<۰/۰۰۱
سبک دل بستگی اجتنابی --> صمیمیت زناشویی	-۰/۲۷۱	۰/۰۴۷	۵/۷۷	<۰/۰۰۱
سبک دل بستگی اجتنابی --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۳۶۲	۰/۰۵۱	۷/۱۵	<۰/۰۰۱
سبک دل بستگی دوسوگرا --> راهبرد مقابله مستقیم	-۰/۱۳۷	۰/۰۴۸	۲/۸۴	۰/۰۰۵
سبک دل بستگی دوسوگرا --> راهبرد ارزیابی مجدد مثبت	-۰/۱۲۹	۰/۰۴۹	۲/۶۳	۰/۰۰۹
سبک دل بستگی دوسوگرا --> صمیمیت زناشویی	-۰/۲۴۵	۰/۰۵۱	۴/۷۹	<۰/۰۰۱
راهبرد مقابله مستقیم --> نگرش به روابط فرازناشویی	-۰/۳۱۷	۰/۰۴۲	۷/۵۶	<۰/۰۰۱
راهبرد گریز و اجتناب --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۴۵۷	۰/۰۴۱	۱۱/۲۸	<۰/۰۰۱
راهبرد ارزیابی مجدد مثبت --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۵۰۷	۰/۰۴۸	۱۰/۶۷	<۰/۰۰۱
صمیمیت زناشویی --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۴۵۳	۰/۰۴۱	۱۱/۰۸	<۰/۰۰۱

نتایج بدست آمده از جدول ۳ نشان داد که تمامی روابط مدل مورد تایید قرار گرفت ($p < 0.05$). بر این اساس به غیر از سبک دل بستگی دوسوگرا، تأثیر سبک دل بستگی ایمن، اجتنابی سه راهبرد مقابله مستقیم، گریز و اجتناب و ارزیابی مجدد مثبت و همچنین صمیمیت زناشویی بر نگرش به روابط فرازناشویی تأیید شد ($p < 0.05$). تأثیر هر سه سبک دل بستگی بر متغیرهای میانجی راهبرد مقابله مستقیم و صمیمیت زناشویی تأیید شد. تأثیر دو سبک دل بستگی ایمن و اجتنابی بر راهبرد گریز و اجتناب تأیید شد و تأثیر دو سبک دل بستگی ایمن و دوسوگرا بر راهبرد ارزیابی مجدد مثبت تأیید شد ($p < 0.05$). در جدول ۴ نتایج آزمون میانجی گری راهبردهای مقابله‌ای و صمیمیت زناشویی به روش بوت استرپینگ آمده است.

جدول ۴. نتایج آزمون میانجی گری راهبردهای مقابله‌ای و صمیمیت زناشویی به روش بوت استرپینگ

نوع رابطه	اثر غیرمستقیم	خطای استاندارد	t	p
سبک ایمن --> راهبرد مقابله مستقیم --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۰۵	۰/۰۲۳	۲/۲۷	<۰/۰۰۱
سبک ایمن --> راهبرد گریز و اجتناب --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۱۲	۰/۰۴۱	۳/۰۳	۰/۰۰۳
سبک ایمن --> ارزیابی مجدد مثبت --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۱۹	۰/۰۳۴	۵/۷۱	<۰/۰۰۱
سبک ایمن --> صمیمیت زناشویی --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۲۵	۰/۰۲۶	۹/۴۴	<۰/۰۰۱
سبک اجتنابی --> راهبرد مقابله مستقیم --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۱۰	۰/۰۳۱	۳/۳۰	۰/۰۰۱
سبک اجتنابی --> راهبرد گریز و اجتناب --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۲۵	۰/۰۲۵	۹/۸۷	<۰/۰۰۱
سبک اجتنابی --> صمیمیت زناشویی --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۱۲	۰/۰۲۹	۴/۲۳	<۰/۰۰۱
سبک دوسوگرا --> راهبرد مقابله مستقیم --> نگرش به روابط فرازناشویی	۰/۰۴	۰/۰۱۹	۲/۲۹	۰/۰۲۳

۰/۰۲۴	۲/۲۶	۰/۰۲۹	۰/۰۷	سبک دوسوگرا --> ارزیابی مجدد مثبت --> نگرش به روابط فرازنشویی
<۰/۰۰۱	۴/۱۱	۰/۰۲۷	۰/۱۱	سبک دوسوگرا --> صمیمیت زناشویی --> نگرش به روابط فرازنشویی

نتایج جدول ۴ نشان داد نقش میانجی‌گر دو متغیر راهبرد مقابله مستقیم و صمیمیت زناشویی در رابطه بین هر سه سبک دلبستگی با نگرش به روابط فرازنشویی تایید شد ($p < 0/05$). نقش میانجی‌گر راهبرد گریز و اجتناب در رابطه بین دو سبک دلبستگی ایمن و اجتنابی با نگرش به روابط فرازنشویی تایید شد و نقش میانجی‌گری راهبرد ارزیابی مجدد مثبت در رابطه بین دو سبک دلبستگی ایمن و دوسوگرا با نگرش به روابط فرازنشویی تایید شد ($p < 0/05$).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش تدوین مدل نگرش به روابط فرازنشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با تاکید بر نقش واسطه‌ای سبک‌های مقابله‌ای و صمیمیت زناشویی بود. نتایج نشان داد نگرش به روابط فرازنشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با تاکید بر نقش واسطه‌ای سبک‌های مقابله‌ای و صمیمیت برآش مدل دارد که در رابطه با ارتباط مستقیم سبک‌های دلبستگی با نگرش به روابط فرازنشویی نتایج همسو با نتایج (تاپ‌لیودیمیرتاس و همکاران، ۲۰۲۲؛ جیارد و همکاران، ۲۰۲۰؛ شمس و همکاران، ۱۴۰۱؛ سلطان‌زاده و محله، ۱۴۰۱؛ آلتنوک و کیلیک، ۲۰۲۰؛ اصل و همکاران، ۱۴۰۱؛ ایکسونگ و همکاران، ۲۰۲۲) پیشین است. در تبیین نتایج فوق باید گفت سبک‌های دلبستگی از جمله متغیرهایی است که نقش تنظیم‌کننده‌ای را در روابط عاشقانه و شاید مشکلات زناشویی ایجاد می‌کند (اصل و همکاران، ۱۴۰۱). سبک دلبستگی ایمن با ایجاد فضایی امن برای زوجین همسر را شریک بلامنازع زندگی می‌داند و به‌عنوان عاملی برای جلوگیری از ایجاد روابط خارج از ازدواج و گرایش به خیانت عمل می‌کند (سلطان‌زاده و محله، ۱۴۰۱). همچنین محور دلبستگی نایمن (اضطرابی و اجتناب) در زوجین با عدم تفاهم زناشویی مرتبط است که این عدم تفاهم زناشویی و نارضایتی زناشویی نیز در پیش‌بینی روابط فرازنشویی می‌توانند نقش عمده‌ای ایفا نمایند به این صورت که: اشخاص با این سبک‌های دلبستگی دیدگاه منفی نسبت به خود دارند و معتقدند که لایق محبت و توجه دیگران نمی‌باشند بنابراین روابط فعلی‌شان کیفیت پایینی دارد (تاپ‌لیودیمیرتاس و همکاران، ۲۰۲۲). در مورد نقش واسطه‌ای صمیمیت و سبک‌های مقابله‌ای بین سبک‌های دلبستگی و نگرش به خیانت باید گفت نتایج همسو با نتایج گذشته می‌باشد (اوبید و همکاران، ۲۰۲۰؛ قباپی و لافونتاین، ۲۰۲۰؛ نعمت‌زاده‌گتایی و همکاران، ۱۴۰۱؛ بختیاری و همکاران، ۱۴۰۰؛ میرزایی‌کندری و همکاران، ۱۴۰۱؛ سلطان‌زاده و محله، ۱۴۰۱؛ اوبید و همکاران، ۲۰۲۰؛ کامرانی‌دستجردی و صالحی، ۱۴۰۱؛ جیتاریو و تیورلیوک، ۲۰۲۲؛ اسکندری و پرندین، ۱۴۰۱). که در تبیین نتایج فوق باید گفت:

زمانی که سبک دلبستگی به صورت امن شکل بگیرد، این امنیت و صمیمیت به روابط میان فردی آینده و به‌ویژه روابط با همسر منتقل می‌شود. (قباپی و لافونتاین، ۲۰۲۰). از این رو، ارتباط همسر را مملو از آرامش و امنیت می‌نگرند، از برقراری ارتباط واهمه ندارند و روابط برقرار شده را مملو از صمیمیت و عشق بیان می‌دارند (میرزایی‌کندری و همکاران، ۱۴۰۱)؛ در نتیجه نگرش این افراد به خیانت پایین و بدبینانه است و رضایت و کیفیت زناشویی بالاتری را نسبت به افراد دارای سبک دلبستگی نایمن حس می‌کنند (سلطان‌زاده و محله،

(۱۴۰۱) اما افراد با سبک دلبستگی ناایمن (اضطرابی و اجتنابی) در الگوهای فعال‌سازی درونی که مولفه-شناختی بنیادین دلبستگی است نسبت به ارزش خود شک دارند و افراد دارای سبک دلبستگی ناایمن نیز در الگوی فعال‌سازی درونی خود، نسبت به فرد دیگر که این‌جا همسر شخص است بی‌اعتماد بوده و می‌توان گفت نگرش به خیانت به علت حس عدم اطمینان و صمیمیت به شریک زندگی و پایبند بودن به روابط متزلزل از جمله روابط فرازنشویی در این افراد بیشتر است (جیتاریو و تیورلیوک، ۲۰۲۲؛ کامرانی دستجردی و صالحی، ۱۴۰۱).

در مورد نقش واسطه‌ای سبک‌های مقابله‌ای در بین سبک‌های دلبستگی و نگرش به خیانت نتایج همسو با نتایج پیشین (نعمت‌زاده‌گتابی و همکاران، ۱۴۰۱؛ چای و همکاران، ۲۰۱۹؛ کمربیگی و کمربیگی، ۱۳۹۹؛ آگباریا، ۲۰۲۱؛ تاوول و همکاران، ۲۰۲۰؛ ایکسونگ و همکاران، ۲۰۲۲) می‌باشد. در تبیین نتایج فوق باید گفت زوجین با سبک دلبستگی ایمنی که مهارت‌های مقابله‌ای مناسب را در موقعیت‌های استرس‌زا به کار می‌گیرند، بهتر قادرند با نیازها و چالش‌های زندگی مقابله کنند و اثرات مخرب استرس را بر جسم و روان خود کاهش دهند و کمتر دچار کج‌روی‌ها و رفتارهای ناپه‌نجا اجتماعی مانند خیانت و یا نگرش به روابط-فرازنشویی شوند (آگباریا، ۲۰۲۱؛ تاوول و همکاران، ۲۰۲۰). زوجین با سبک دلبستگی ناایمن اجتنابی و اضطراب به دلیل استفاده از سبک‌های مقابله‌ای ناکارآمد به شخص اجازه نمی‌دهد به شکل واقعی هیجانات-خود را تشخیص و ابراز کند و عدم درک واقعی از موقعیت پیش‌آمده و هیجانات و شناخت‌واره‌های مرتبط با آن توانایی فرد را در استفاده از راهکارهای مناسب تنظیم‌هیجان و استفاده از حل‌مسئله را کاهش می‌دهد (نعمت‌زاده‌گتابی و همکاران، ۱۴۰۱). عدم توانایی در استفاده از سبک‌های مقابله‌ای، با کاهش توانایی فرد در سازگاری با وقایع استرس‌زای زندگی می‌تواند مسبب افزایش تنش در میان زوجین و کاهش رضایت از زندگی گردد و بدین ترتیب امکان طلاق عاطفی و به دنبال آن نگرش به خیانت را افزایش دهد چای و همکاران (۲۰۱۹) در نتیجه زوجین دلبسته‌ناایمن، در ارتباط‌های خود از شیوه‌ای ناکارآمد و نامؤثر ارتباطی استفاده کرده و توانایی مدیریت ارتباط عاطفی و هیجانی خود را ندارند و نگرش به خیانت در آن‌ها بالاتر است (کمربیگی و کمربیگی، ۱۳۹۹؛ ایکسونگ و همکاران، ۲۰۲۲).

این پژوهش مانند سایر پژوهش‌ها محدودیت‌ها و مشکلاتی داشت که عبارتند از: روش نمونه دسترس که نمونه ممکن بود معرف کاملی از جامعه آماری نباشد. همچنین پژوهش حاضر تنها در گستره شهروندان استان قم بود که تعمیم‌پذیری آن را با دشواری مواجه می‌سازد و از آن‌جا که موضوع پژوهش یکی از موضوعات بسیار چالش‌برانگیز در سطح جامعه به شمار می‌آید و از تابوهای جامعه می‌باشد می‌توانست صداقت در پاسخ‌گویی به پرسشنامه‌ها را سؤال ببرد. با توجه به یافته‌های حاصل از پژوهش مبنی بر اثر مستقیم سبک‌های دلبستگی بر صمیمیت‌زنشویی و سبک‌های مقابله‌ای، پیشنهاد می‌گردد در این زمینه وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های متولی همچون سازمان‌بهبیستی؛ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و صداوسیما آموزش‌هایی را برای افراد در نظر بگیرند تا این‌مهم سبب ارتقای صمیمیت‌زنشویی و استفاده درست از راهبردهای مقابله‌ای گردد.

موازین اخلاقی

در این پژوهش کلیه موازین اخلاقی نظیر رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات مشارکت‌کنندگان رعایت شده است.

سپاسگزاری

نویسندگان این مقاله از تمامی شرکت‌کنندگانی که وقت خود را صرف کمک به اجرای این پژوهش نمودند، صمیمانه سپاس‌گزاری می‌کنند. لازم به ذکر است که این مطالعه برگرفته از رساله دکترا نویسنده اول بوده است.

مشارکت نویسندگان

در تدوین این مقاله همه نویسندگان در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها و نهایی‌سازی نقش داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- احمدی‌اردکانی، زهرا، زارعی‌محمود آبادی، حسن. و کلاته‌ساداتی‌احمد. (۱۴۰۱). اعتباریابی و تدوین مقیاس بی‌ثباتی خانواده ایرانی مبتنی بر تجربه‌زیسته زنان با تجربه روابط فرازنشویی: یک مطالعه ترکیبی. طلوع بهداشت، ۲۱ (۱)، ۷۰-۸۵.
- اسکندری، مریم، پرندین، شیما. (۱۴۰۱) پیش‌بینی نگرش به خیانت‌زنشویی براساس مولفه‌های رضایت‌جنسی و صمیمیت در زوجین. فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، ۱۷ (۵۸)، ۱۹۹-۱۸۳.
- اصل، ناهید، دوکانه‌ای‌فرد، فریده، جهانگیر، پانته‌آ. (۱۴۰۱). ارائه مدلی برای پیش‌بینی طلاق عاطفی بر اساس سبک‌های دلبستگی، صفات شخصیت و خودکارآمدی شغلی با میانجیگری حمایت‌اجتماعی ادراک‌شده در زنان متأهل شاغل. خانواده‌درمانی کاربردی، ۳ (۱)، ۳۳۸-۳۱۱.
- آقایوسفی، علیرضا. (۱۳۸۰). نقش شخصیت و راه‌های مقابله‌ای در افسردگی و کاربرد مقابله‌درمانگری در شخصیت و افسردگی. رساله‌ی دکترای تخصصی روان‌شناسی. استاد راهنما: پریخ دادستان. دانشگاه تربیت مدرس.
- بختیاری، انسیه، حسینی، سعیده، عارفی، مختار، افشاری‌نیا، کریم. (۱۴۰۰). نقش واسطه‌ای صمیمیت‌زنشویی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و نگرش به خیانت‌زنشویی. پژوهش‌های مشاوره، ۲۰ (۷۷)، ۱۴۰-۱۲۲.
- بروکی میلان، حسن. (۱۳۹۳). اثربخشی درمان شناختی‌رفتاری بر بهبود راهبردهای مقابله‌ای و علائم اعتیاد در بیماران وابسته به مواد فصلنامه اعتیاد پژوهی، ۳۰، ۱۵۶-۱۴۳.
- بهنام مقدم، عزیز، هاشمی، تورج، بیرامی، منصور، یاریان، سجاد. (۱۳۹۳). ارتباط رضایت‌زنشویی با باورهای دینی، هوش هیجانی و راهبردهای مقابله‌ای در جانبازان و معلولین جسمی. فصلنامه طب جانباز، ۶ (۴)، ۱۳۶-۱۳۱.

رجبی، غلامرضا، حیات‌بخش، لیدا، تقی‌پور، منوچهر. (۱۳۹۴). الگوی ساختاری رابطه‌ی مهارتمندی هیجانی، صمیمیت، رضایت و سازگاری زناشویی. فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده، ۵(۱)، ۶۷-۹۱.

رضایی جمالی، حسن، حسنی، جعفر، نورمحمدی نجف‌آبادی، محمد. (۱۳۹۸). نقش سبک‌های دلبستگی در رفتارهای پرخطر نوجوانان پسر مقطع متوسطه دوم. دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، ۲۰(۱)، ۱-۱۱۲.

سلطان‌زاده، مریم، محله، رضا. (۱۴۰۱) به پیش‌بینی نگرش به خیانت‌زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و کمال‌گرایی. نشریه روان‌شناسی نوین، ۱، ۶۴-۵۱.

سلطانی‌زاده، محمد، باجلانی، پریسا. (۱۳۹۹). پیش‌بینی نگرش به خیانت‌زناشویی بر اساس اختلال عملکرد جنسی، صمیمیت و رضایت جنسی در زنان و مردان متأهل شهر اصفهان در سال ۱۳۹۶. مجله علوم پزشکی زانکو، ۲۱ (۶۸)، ۴۶-۳۲.

سیدعلی تبار، سیدهدای، حبیبی، مجتبی، پورآوری، مینو. (۱۳۹۸). بررسی روایی و پایایی مقیاس نگرش به روابط فرازنشویی، فصلنامه پژوهش و سلامت. ۹(۴)، ۲۹۴-۳۰۱.

شاکری، فاطمه، فتحی، الهام. (۱۳۹۹). بررسی نقش واسطه‌ای طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و سبک‌های مقابله‌ای معتادان. فصلنامه اعتیاد پژوهی سوءمصرف مواد، ۱۳ (۵۴)، ۳۰۲-۲۷۹.

شمس، سارا، قلیچ‌خان، ناهید، یوسفی، نفیسه. و علیجانی، ساره. (۱۴۰۱). مقایسه اثربخشی روان‌درمانی پویشی فشرده کوتاه‌مدت و درمان مبتنی بر ذهنی‌سازی بر بدتنظیمی هیجانی، مکانیسم‌های دفاعی و سبک‌های دلبستگی نایمن در زنان دارای تجربه ترومای خیانت زناشویی. روان‌پرستاری، ۱۰(۱)، ۱۲۱-۱۰۶.

صدیقی، فایزه، دوکانه‌ای‌فرد، فریده، رضاخانی، سیمین‌دخت. (۱۳۹۹). الگوی ساختاری رضایت‌زناشویی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری راهبردهای مقابله‌ای. مجله علوم روانشناختی، ۱۹(۹۵)، ۱۴۸۵-۱۴۷۵.

کاظمیان خامنه، دنیا، رباط میلی، سمیه. (۱۳۹۹). رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌های دلبستگی با گرایش به روابط فرازنشویی. مجله پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۳ (۲۷)، ۴۰-۲۲.

کامرانی‌دستجردی، محمدرضا، صالحی، سمیه. (۱۴۰۱) به بررسی پیش‌بینی تعهدزناشویی براساس صمیمیت زناشویی، مولفه‌های تمایزیافتگی و اضطراب. نشریه پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۴۷، ۱۳۵-۱۲۰.

کمربیگی، خلیل، کمربیگی، احمد. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط هویت مذهبی و سبک‌های مقابله‌ای با رضایت‌مندی زناشویی (مورد مطالعه: زوجین شهر ایلام). دوفصلنامه مطالعات پلیس زن، ۱۴(۳۲)، ۱۷۹-۱۶۳.

میرزایی‌کندری، فتانه، عبدی‌زرین، سهراب، آقا یوسفی، علیرضا. (۱۴۰۱) به بررسی مدل‌سازی تعارض‌زناشویی بر اساس خودمتمایزسازی و خانواده‌گرایی با نقش میانجی صمیمیت و بلوغ عاطفی در خانواده. نشریه خانواده درمانی کاربردی، ۳(۲)، ۱۹.

نادی، فرح، آزادمنش، پونه. (۱۳۹۱). مقایسه دلزدگی زناشویی، عملکرد خانواده و صمیمیت کارکنان زن و مرد. یافته‌های نو در روانشناسی، ۷ (۲۲)، ۹۷-۱۱۲.

نعمت‌زاده‌گتایی، شهرام، وزیری، شهرام. و لطفی‌کاشانی، فرح. (۱۴۰۱). بررسی مدل‌یابی الگوهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی براساس سبک‌های دلبستگی و روابط موضوعی با میانجی‌گیری سبک‌های مقابله‌ای. خانواده‌درمانی کاربردی، ۳(۲)، ۵۰-۲۰.

References

- Agbaria, Q. (2021). Coping with Stress Among Israeli-Palestinian High School Students: The Role of Self-Control, Religiosity, and Attachment Pattern. *Journal of Religion and Health*, 0943-020-01164-8.
- Aghayousefi, A. (2001). The role of personality and coping strategies in depression and the application of coping therapy in personality and depression. Doctoral dissertation in Psychology. Advisor: Dr. Piryekh Dadsetan. Tarbiat Modares University. (In Persian)
- Ahmadi-Ardakani, Z., Zarei-Mahmoudabadi, H., & Kalateh Sadati-Ahmad, Z. (2022). Validation and development of an Iranian family instability scale based on lived experience of women with extramarital relationships: A mixed-method study. *Toloo-e-Behdasht*, 21(1), 70-85. (In Persian)
- Altınok, A., & Kılıç, N. (2020). Exploring the associations between narcissism, intentions towards infidelity, and relationship satisfaction: Attachment styles as a moderator. *Plos one*, 17-1.
- Asl, N., Dokanei-Fard, F., & Jahangir, P. (2022). Providing a model for predicting emotional divorce based on attachment styles, personality traits, and occupational self-efficacy with the mediating role of perceived social support in working married women. *Applied Family Therapy*, 3(1), 311-338. (In Persian)
- Bagarozzi, D. A. (2014). *Enhancing intimacy in marriage: A clinician's guide*: Routledge.
- Bakhtiari, A., Hosseini, S., Aarafi, M., & Afsharinya, K. (2021). The mediating role of marital intimacy in the relationship between attachment styles and attitude towards marital infidelity. *Counseling Research*, 20(77), 122-140. (In Persian)
- Behnam Moghadam, A., Hashemi, T., Birami, M., & Yarian, S. (2014). The relationship of marital satisfaction with religious beliefs, emotional intelligence, and coping strategies in physically disabled and veteran individuals. *Veterans' Medical Journal*, 6(4), 131-136. (In Persian)
- Bowlby, J. (1988). *Attachment and Loss*. 2nded. New York: Basic books, 54-55.
- Brooki Milan, H. (2014). The effectiveness of cognitive-behavioral therapy on improving coping strategies and addiction symptoms in substance-dependent patients. *Addiction Research Quarterly*, 30, 143-156. (In Persian)
- Chi, P., Tang, Y., Worthington, EL., Chan, CL., Lam, DO., & Lin, X. (2019). Intrapersonal and interpersonal facilitators of forgiveness following spousal infidelity: A stress and coping perspective. *Journal of Clinical Psychology*; 75(10):1896-1915.
- Collins, N.R., & Read, S.J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*., 52 , 644-661.
- Do, H. Y., Kim, Y. J., & Lee, S. J. (2019). Dual Mediating Effect of spousal support and Child support in the Effects of Marital Intimacy on the spousal Caregiving Awareness. *Medico-Legal Update*, 19(2), 468-473.
- Eskandari, M., & Parandine, S. (2022). Prediction of attitudes toward marital infidelity based on sexual satisfaction and intimacy components in couples. *Women and Family Cultural-Educational Journal*, 17(58), 183-199. (In Persian)
- Filimon, D., Huza, G., & Turliuc, M.N. (2021). Self-Internet Infidelity and Partner Internet Infidelity. The Only Romanian Psychological Instruments Assessing the Online Extra dyadic Behavior. *Journal of Social Sciences*, 9(8), 120 -140.

- Folkman, S., & Lazarus, R.S. (1984). An analysis of coping in a middle-aged community sample. *Journal of health and social behavior*: 219-39.
- Gabbay, N., & Lafontaine, M.F. (2020). Do Trust and Sexual Intimacy Mediate Attachment's Pathway Toward Sexual Violence Occurring in Same Sex Romantic Relationships? *Journal of Interpersonal Violence*. 35(21-22): 5064-5084.
- Girard, A., Connor, J. J., & Woolley, S. R. (2020). An exploratory study of the role of infidelity typologies in predicting attachment anxiety and avoidance. *Journal of marital and family therapy*, 46 (1), 124-194.
- Gouin, J. P., & MacNeil, S. (2019). Attachment style and changes in systemic inflammation following migration to a new country among international students. *Attachment & human development*, 73 (3), 12-56.
- Isma, M. N. P., & Turnip, S. S. (2019). Personality traits and marital satisfaction in predicting couples' attitudes toward infidelity. *Journal of Relationships Research*, 10.
- Jitaru, M., & Turliuc, M. N. (2022). The Moderator Role of Interpersonal Emotion Regulation on the Associations between Commitment, Intimacy, and Couple Satisfaction. *International journal of environmental research and public health*, 19(17), 10506.
- Kazemian Khameh, D., & Rabat-Mili, S. (2021). Investigating the relationship between religious identity and coping styles with marital satisfaction (Case study: Couples in Ilam city). *Journal of Gender Police Studies*, 14(32), 163-179. (In Persian)
- Kline, R.B. (2010). *Principles and practice of structural equation modeling (3rd ed.)*. New York: Guilford Press
- Lazarus, R.S. & Folkman, S. (1988) *Stress, Appraisal, and Coping*. New York: pringer. 1986.
- Louis, J. P., & Louis, K. M. (2022). The Development of the Love and Respect Marriage Scale. *Journal of sex & marital therapy*, 48(2), 194-216.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2019). Attachment orientations and emotion regulation. *Current Opinion in Psychology*, 75, 6-30.
- Mirzaei-Kandari, F., Abedi-Zarin, S., & Aghayousefi, A. (2022). Investigating the structural modeling of marital conflict based on differentiation and family orientation with the mediating role of intimacy and emotional maturity in the family. *Applied Family Therapy*, 3(2), 19. (In Persian)
- Nadi, F., & Azadmanesh, P. (2012). Comparison of marital dissatisfaction, family functioning, and work intimacy among male and female employees. *New Findings in Psychology*, 7(22), 97-112. (In Persian)
- Obeid, S., Sacre, H., Haddad, C., Akel, M., Fares, K., Zakhour, M., Kheir, N., Salameh, P., & Hallit, S. (2020). Factors associated with fear of intimacy among a representative sample of the Lebanese population: The role of depression, social phobia, self-esteem, intimate partner violence, attachment, and maladaptive schemas. *Perspect Psychiatr Care*; 56(3):486-494.
- Padgett, E., Mahoney, A., Pargament, K. I., & DeMaris, A. (2019). Marital Sanctification and Spiritual Intimacy Predicting Married Couples' Observed Intimacy Skills across the Transition to Parenthood. *Religions*, 10(3), 177-189.
- Pananakhonsab, W. (2019). Migration for love? Love and intimacy in marriage migration processes. *Emotion, Space and Society*.
- Rajabi, G., Hayatbakhsh, L., & Taqipour, M. (2015). Structural model of the relationship between emotional intelligence, intimacy, satisfaction, and marital adjustment. *Family Counseling and Psychotherapy Journal*, 5(1), 67-91. (In Persian)

- Rezaei Jamalooi, H., Hosseini, J., & Noormohammadi Najafabadi, M. (2019). The role of attachment styles in risky behaviors of high school male students. *Applied Psychology Research*, 20(1), 112-121. (In Persian)
- Sedighi, F., Dokanei-Fard, F., & Rezakhani, S. (2021). Structural model of marital satisfaction based on personality traits and attachment styles with the mediating role of coping strategies. *Journal of Psychological Sciences*, 19(95), 1475-1485. (In Persian)
- Seyedali Tabar, S. H., Habibi, M., & Pouravari, M. (2019). Investigation of the validity and reliability of the Extramarital Relationship Attitudes Scale. *Research and Health*, 9(4), 294-301. (In Persian)
- Shakeri, F., & Fathi, E. (2020). The mediating role of early maladaptive schemas in the relationship between attachment styles and coping styles in addicts. *Addiction Research Quarterly*, 13(54), 279-302. (In Persian)
- Shams, S., Gholich-Khan, N., Yousefi, N., & Alizadeh, S. (2022). A comparison of the effectiveness of short-term intensive cognitive therapy and mindfulness-based treatment on emotional dysregulation, defense mechanisms, and insecure attachment styles in women with a history of infidelity. *Psychiatric Nursing*, 10(1), 106-121. (In Persian)
- Soltani-Zadeh, M., & Bajalani, P. (2021). Predicting attitudes toward marital infidelity based on sexual dysfunction, intimacy, and sexual satisfaction in married men and women in Isfahan in 2017. *Zanko Medical Journal*, 21(68), 32-46. (In Persian)
- Soltan-Zadeh, M., & Mahalleh, R. (2022). Predicting attitudes toward marital infidelity based on attachment styles and perfectionism. *New Psychology Journal*, 1, 51-64. (In Persian)
- Taol, Y., Bil, XY., & Deng, M. (2020). The Impact of Parent–Child Attachment on Self-Injury Behavior: Negative Emotion and Emotional Coping Style as Serial Mediators. *Frontiers in Psychology*, 11 (1477), 1-10.
- Toplu-Demirtaş, E., Akcabozan-Kayabol, N. B., Araci-Iyiyaydin, A., & Fincham, F. D. (2022). Unraveling the Roles of Distrust, Suspicion of Infidelity, and Jealousy in Cyber Dating Abuse Perpetration: An Attachment Theory Perspective. *Journal of interpersonal violence*, 37(3-4), NP1432–NP1462.
- Walker, A. J., & Thompson, L. (1983). Intimacy and intergenerational aid and contact among mothers and daughters. *Journal of Marriage and the Family*, 841-849
- Whatley, M. A. (2007). Attitudes toward infidelity scale. *Journal Social Psychology*, 311 (3), 542-53.
- Xiong, L., Zhou, C., Yan, L., Zhao, P., Deng, M., & Hu, Y. (2022). The impact of avoidant attachment on marital satisfaction of Chinese married people: Multiple mediating effect of spousal support and coping tendency. *Acta psychologica*, 228, 103640.

Developing a model of attitude towards extramarital relationships based on attachment styles, emphasizing the mediating role of confrontational styles and marital intimacy

Narges. Hendiani¹, Alireza. Aghausefi^{2*} & Javad. Khalatbari³

Abstract

Aim: The purpose of this research was to develop a model of attitude towards extramarital relationships based on attachment styles, emphasizing the mediating role of confrontational styles and marital intimacy. **Methods:** The current research is a correlational and socio-statistical type, including all people with extramarital relationships or the attitude of ordinary people to refer to welfare, relief committee and counseling centers of Qom province in 2021. 320 people were selected as the research sample using available sampling method. The sample of the research is the attitude questionnaire towards extramarital relationships (Whatley, 2007), adult attachment styles (Collins & Reed, 1990), confrontational styles (Lazarus & Folkman, 1988) and marital intimacy questionnaire. (Walker & Thompson, 1983) were completed. The data were analyzed by Pearson's correlation test and the research model was analyzed by the partial least squares (PLS) structural equation modeling technique and SPSS 27 and Smart PLS 3 statistical software. **Results:** The results of the path analysis test showed that the research model has a good fit. Examining the mediation results showed that confrontational styles have a significant mediating role in the relationship between secure style, avoidant style and ambivalent style with attitudes towards extramarital relationships ($p < 0.05$). The findings showed that the escape and avoidance strategy have a significant mediating role in the relationship between safe style and avoidant style with attitude towards extramarital relationships ($p < 0.05$). The findings showed that positive reappraisal strategy has a significant mediating role in the relationship between safe style and ambivalent style, as well as ambivalent with attitude towards extramarital relationships ($p < 0.05$). Also, the mediating role of marital intimacy variable in the relationship between safe, avoidant and ambivalent style was confirmed ($p < 0.05$). **Conclusion:** It can be concluded that confrontational styles and intimacy play a mediating role in relation to attachment styles and attitudes towards extramarital relationships.

Keywords: *extramarital relationships, attachment styles, confrontational styles, marital intimacy.*

-
1. PhD student, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran
 2. ***Corresponding author:** Associate Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran
Email: aghayousefi@pnu.ac.ir
 3. Associate Professor, Department of Psychology, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran